

Istungidokument

A9-0119/2023

4.4.2023

RAPORT

kalavarude ühise majandamise kohta ELis ja kalandussektori panuse kohta
majandamismeetmete rakendamisse
(2022/2003(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Clara Aguilera

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	13
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	15
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	16

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kalavarude ühise majandamise kohta ELis ja kalandussektori panuse kohta majandamismeetmete rakendamisse (2022/2003(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 11,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 349,
 - võttes arvesse komisjoni 25. juuli 2001. aasta teatist „Valge raamat – Euroopa avalik haldus“ (COM(2001)0428),
 - võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ¹,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1022, millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava ja muudetakse määrust (EL) nr 508/2014²,
 - võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus looduse taastamise kohta (COM(2022)0304),
 - võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) juhendit kalavarude ühise majandamise tõhususe hindamiseks,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0119/2023),
- A. arvestades, et ühine kalanduspoliitika (ÜKP) peaks tagama, et kalandustegevus aitab kaasa pikaajalisele keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele ning kalandussektori tootlikkuse suurendamisele ja rahuldava elatustaseme saavutamisele;
- B. arvestades, et ÜRO kestliku arengu 14. eesmärk on kestliku arengu saavutamiseks kaitsta ja kasutada kestlikult ookeane, meresid ja mereressursse; arvestades, et see hõlmab väikesemahulise püügiga tegelevatele kaluritele juurdepääsu tagamist mereressurssidele ja turgudele;

¹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.

² ELT L 172, 26.6.2019, lk 1.

- C. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1380/2013 (ühise kalanduspoliitika kohta) põhjenduses 14 on sätestatud, et „[ü]hise kalanduspoliitika juhtimisel on oluline juhendada hea valitsemistava põhimõtetest“; arvestades, et neid põhimõtteid on üksikasjalikumalt kirjeldatud määruses, eriti artiklis 3, milles rõhutatakse otsuste tegemist parimate kättesaadavate teaduslike nõuannete põhjal, pöörates erilist tähelepanu nõuandekomisjoni rollile, sidusrühmade laialdasele kaasamisele ja pikaajalisele perspektiivile;
- D. arvestades, et ühine majandamine saab toimida ainult siis, kui järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet; arvestades, et Euroopa Liidul võiks olla hõlbustav roll ühise majandamise võimalikuks muutmisel;
- E. arvestades, et Euroopa roheline kokkulepe ja ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 sisaldavad konkreetseid kohustusi ja meetmeid, mille hulgas on laiema maismaa- ja merekaitsealade võrgustiku loomine kogu ELis koos Natura 2000 alade laiendamisega; arvestades, et kavandatavas ELi looduse taastamise määruses tehakse ettepanek kohaldada 2030. aastaks kõigi liikmesriikide suhtes õiguslikult siduvaid looduse taastamise eesmärgi vähemalt 20 % ulatuses ELi maismaa- ja merealadest ning hõlmata lõpuks 2050. aastaks kõik taastamist vajavad ökosüsteemid;
- F. arvestades, et kalavarude ühise majandamise rakendamise kohta on liikmesriikides mitmeid edukaid näiteid, sealhulgas Hispaanias (Galicia, Kataloonia ja Andaluusia), Portugalis (Algarve ja Peniche-Nazaré), Rootsis (Kosterhavets), Madalmaades, Itaalias (Torre Guaceto), Prantsusmaal (Île de Sein ja CoGeCo projekt) ja Horvaatias (Telašćica ja Lastovo);
- G. arvestades, et arvukalt edulugusid on ka ELi kandidaatriikides, näiteks Türgis (ELi SMAP III projekt, mis viidi lõpule 2009. aastal Gökova lahes, ja järgmine projekt SAD-Rubicon), ja kolmandates riikides, näiteks Senegalis, kus toimub kaheksajala ja roheline ebalangusti varude ühine majandamine, ning Aasia riikides, näiteks Bangladeshis, Kambodžas, Filipiinidel ja Sri Lankas;
- H. arvestades, et äärepoolseimad piirkonnad annavad ELi meremõõtmesse väga suure panuse, kuna nende ulatuslikud majandusvõõndid moodustavad üle poole ELi majandusvõõndist³;
- I. arvestades, et peaaegu 80 % ELi elurikkusest asub hetkel ELi äärepoolseimates piirkondades ning ülemeremaades ja -territooriumidel⁴;
- J. arvestades, et on vaja arvesse võtta väikesemahulise kalapüügi sektori eripära mõnes Euroopa piirkonnas, eelkõige äärepoolseimates piirkondades, kuna seal kasutatakse väiksema keskkonnamõjuga selektiivseid püügivahendeid; arvestades, et sektor on oluline rannikualade tööhõive tagamiseks ja kohalike kogukondade rahuldava elatustaseme tagamiseks⁵;

³ Komisjoni 3. mai 2022. aasta teatis „Seame inimesed esikohale, kindlustame kestliku ja kaasava majanduskasvu, avame ELi äärepoolseimate piirkondade potentsiaali“ (COM(2022)0198).

⁴ Euroopa Parlamendi 9. juuni 2021. aasta resolutsioon ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi (ELT, C 67, 8.2.2022, lk 25).

⁵ Euroopa Parlamendi 12. aprilli 2016. aasta resolutsioon väikesemahulise rannapüügi uuendamise ja

- K. arvestades, et kalanduse ühise majandamise üldpõhimõtet saab hõlbustada toetuse ja suunistega nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil;
- L. arvestades, et mõnedel liikmesriikidel ja piirkondadel on olemas ühismajandamise õigusraamistik; arvestades, et seni puuduvad Euroopa tasandi õigusaktid ja on ainult üksikud vahendid, mis lihtsustavad ühismajandamismehhanismide rakendamist, isegi kui paljudes ELi liikmesriikides kasutatakse teatavate kalavarude majandamiseks ühist majandamist, kohaldades eeskirju, mis on täielikult kooskõlas praeguse ÜKPga;
- M. arvestades, et mõnel juhul on traditsioonilise majandamise edukuse määr kalavarude parandamisel ja tööhõive säilitamisel olnud erinev;
- N. arvestades, et kalavarude majandamist ei saa eraldada muudest merekeskkonnaga ja rannikuala elanikkonnaga seotud aspektidest, näiteks majanduslikest, kultuurilistest ja sotsiaalsetest aspektidest, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 2, milles määratakse kindlaks ÜKP eesmärgid, ja nagu on viidatud kogu selles määruses;
- O. arvestades, et merekeskkonna ja kalavarude kohta on raske andmeid ja teavet saada ja koguda; arvestades, et kalandussektori enda osalemine selles töös kõnealuse tegevusega tegelevate isikute otsese osalemise kaudu on oluline kõigi Euroopa tasandi avaliku ja erasektori teadusasutuste jaoks, nagu on sätestatud ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 25;
- P. arvestades, et kõigil eespool nimetatud ühise majandamise juhtudel on kaluri rolli muutmine passiivsest õigusnorme järgivast tegutsejast aktiivseks kalavarude majandamise eest vastutavaks tegutsejaks, kes järgib kokkulepitud eeskirju, algatuste õnnestumise seisukohast väga oluline, sest need aitavad neid paremini mõista, neid kaitsta ja jälgida nende täitmist ning hallata oma püügimeetodeid ökosüsteemikeskselt ja mõista oma püügitegevuse tähtsust ökosüsteemides; arvestades, et kalurite rolli merekaitsjatena rõhutab näiteks nende panus sihipärasesse poliitikakujundamisse, mereprügi vähendamisse ja plasti kogumisse merel;
- Q. arvestades, et kalandussektoril, eelkõige väikesemahulisel kalapüügil, on merekeskkonna ja kalavarude seires oluline roll, kuna see pakub otsuste tegemiseks äärmiselt kasulikke ja asjakohaseid andmeid;
- R. arvestades, et ühiste kalavarude vastutustundliku kasutamise tagamiseks võetavate meetmete üle otsustamisel on vaja teadustööd, mis toodab korrapäraseid ja ajakohaseid andmeid, nagu on sätestatud ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artiklites 26 ja 27;
- S. arvestades, et tootlik ja pikaajaliselt kestlik süsteem peab olema bioloogiliselt terve ja tasakaalustatud, et tagada liikidevaheline tasakaal, mis võimaldab kalavarusid praegu ja tulevikus säilitada; arvestades, et selleks tuleb kasutada igale juhtumile kohandatud parimat olemasolevat kalavarude majandamise süsteemi, ning arvestades, et eespool nimetatud näidete põhjal on edu toonud ühismajandamissüsteemid;

mitmekesistamise kohta kalapüügist sõltuvates piirkondades (ELT C 58, 15.2.2018, lk 82)

- T. arvestades, et 2017. aastal tegeles Euroopas merel toimuva harrastuskalapüügi hinnanguliselt vähemalt 9 miljonit inimest ja merel toimuva harrastuskalapüügi sektoris oli peaaegu 100 000 täistööajale taandatud töökohta, mille aastane majanduslik mõju oli kokku 10,5 miljardit eurot; arvestades, et harrastuskalurid on mere ja selle ressursside kasutajad; arvestades, et harrastuskalapüügi sektor pakub rannikukogukondadele majanduslikke võimalusi;
- U. arvestades, et Euroopa Liidu avalikku haldust käsitlevas valges raamatus märgitakse, et poliitika üle ei tohiks enam otsustada kõrgeimal tasandil, et ELi legitiimsus sõltub tema kodanike osalemisest, et liidu toimimise süsteem tuleb muuta läbipaistvamaks, kuna osalemine sõltub sellest, kas inimesed saavad osaleda avalikus mõttevahetuses, ning et selleks tuleb üldsust Euroopa küsimustest aktiivsemalt teavitada; arvestades, et valges raamatus tehakse ka ettepanek kaasata kohalike omavalitsuste ühendused otsuste tegemisse ja suurendada paindlikkust teatavate liidu poliitikavaldkondade rakendamisel, millel on tugev piirkondlik mõju; arvestades, et läbivaadatud ÜKPs võeti kasutusele piirkondadeks jaotamise kontseptsioon ja laiendati nõuandekomisjonide valikut sidusrühmadega konsulteerimisel;
- V. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määruse (EL) 2019/1022 (millega kehtestatakse Vahemere lääneosa põhjalähedaste kalavarude püügi mitmeaastane kava) artikli 9 lõikes 10 on juba sätestatud, et „[m]ääruse (EL) nr 1380/2013 artiklis 3 sätestatud hea valitsemistava põhimõtete kohaselt võivad liikmesriigid kava eesmärkide saavutamise nimel edendada kohalikul tasandil osalusmajandamise süsteeme“, kusjuures ühine majandamine on üks osalusmajandamise vorme;
- W. arvestades, et ühine majandamine on osalus- ja ühise vastutuse mudelina läbipaistvam ja proaktiivsem ning võrdselt demokraatlik ning aitab luua haridusalast sünergiat ühisvara haldamiseks ja vastutuskultuuri loomiseks, luues usaldusvõrgustikke, aidates vähendada konflikte ja võideldes vastumeelsuse vastu võtta kasutusele uuendusi kalavarude majandamises;
- X. arvestades, et kalurite organisatsioonidel, nagu *cofradías*, *comités des pêches* või *prud'homies de pêcheurs*, võib olla oluline roll ühismajandamissüsteemide väljatöötamisel ja elluviimisel; arvestades, et *cofradías* on mõnes liikmesriigi tootjaid esindavad pika traditsiooniga organisatsioonid, kellel on põhjapanev ühiskondlik roll rannikukogukondade säilitamisel; arvestades, et sellest hoolimata ei ole neid veel tunnustatud Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondist (EMKVF) toetuse saamise tingimustele vastavate üksustena;
- Y. arvestades, et kaluritel kui peamistel sidusrühmadel ja tootjaorganisatsioonidel on keskne roll ÜKP põhieesmärkide saavutamisel toiduga kindlustatuse, maksimaalse jätkusuutliku saagikuse, kvootide haldamise, turustamise ja tehniliste kaitsemeetmete osas; arvestades, et lisaks on need hea näide kalavarude majandamisest ELis, kuna need kehtestavad majandamismeetmed kalurite ühisresolutsioonide kaudu, korraldavad püügitegevust kooskõlas turunõuetega ja teevad koostööd paljude sidusrühmadega, et rakendada majandamismeetmeid kohalikul tasandil;

- Z. arvestades, et naiste vähene esindatus ja kaasamine kalavarude majandamisse takistab kestlikkust ja arengut;

Ühise majandamise panus ühise kalanduspoliitika eesmärkide saavutamisse

1. juhib tähelepanu asjaolule, et kalavarude ühise majandamise süsteemides võetakse arvesse nii ÜKP jagamiskriteeriume, kasutades kollektiivseid teadmisi ja hõlmates kõiki osalejaid, kes saavad kasu ühistest kalavarudest, kui ka ÜKP majandamispõhimõtteid, aidades kaasa määruse (EL) nr 1380/2013 artiklites 2 ja 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele;
2. on seisukohal, et kõigi analüüsitud ühise majandamise näidete puhul on kalavarude keskkonnasäästlikkust selgelt võimalik parandada, säilitades seejuures tegevuse majandusliku ja sotsiaalse kasu, kuna ühiskonnaelus ja majanduses osalejad on otseselt kaasatud ühismajandamissüsteemis otsuste tegemisse; on seisukohal, et ühismajandamissüsteemid on võimalike šokkide, nagu COVID-19 pandeemia suhtes vastupidavamad ning on vähendanud konflikte ja lihtsustanud kalavarude majandamisega seotud otsuste tegemist, edendades demokratiseerimist, läbipaistvust, usaldust ja õigusnormide järgimist;
3. juhib tähelepanu sellele, et ühine majandamine on näidanud, et see soodustab üksmeelset otsuste tegemist haldusasutuste, asjaomaste sidusrühmade ja teadusasutuste vahel, kes peaksid alati tegutsema ÜKP põhimõtete ja muude asjakohaste õigusnormide kohaselt, kohaldades kõikidel juhtudel ettevaatusprintsipi, et tagada kalavarude kasutamine viisil, mis on täielikult kestlik ja põhineb sihtliikide maksimaalsel jätkusuutlikul saagikusel; rõhutab, et seda liiki majandamine ja otsuste tegemine on olnud oluline tegur edukate kaitsemeetmete rakendamisel, nagu merekaitsealad ja muud tulemuslikud piirkonnapõhised kaitsemeetmed;
4. rõhutab, et harrastuskalapüügi sektor tuleks kaasata ka ühismajandamissüsteemidesse, mis hõlmaksid nii kasutajaid kui ka ettevõtjaid, kes aitavad tuua kogukondadele sotsiaal-majanduslikku kasu; märgib, et ÜKPs ühise majandamise rakendamine on ka võimalus tunnustada ja hallata selles poliitikas paremini harrastuskalapüüki;
5. rõhutab asjaolu, et ühismajandamissüsteemid on püügipiirkonnapõhised, kuid võivad toimida ka piiriülestes olukordades ja hõlmata erinevaid geograafilisi alasid, ning need võtavad arvesse keskkonda, milles tegevus toimub, kohaldades seega terviklikku lähenemisviisi; märgib sellega seoses, et ühismajandamiskord võiks pakkuda ka mehhanisme kvootide vahetamise kokkulepete jaoks;
6. märgib, et on olemas arvukalt võimalikke ühismajandamiskokkuleppeid, mis hõlmavad erinevaid partnerluskokkuleppeid ja võimu jagamise määri;
7. rõhutab, et teadusasutuste otsene osalemine ühismajandamissüsteemides parandab teaduslike andmete kogumist; rõhutab, et see süsteem võimaldab koguda andmeid ja teadmisi, mida kõigi asjaosaliste (haldusasutused, kalandussektor ja teadlased – nn kolme osalejaga mudel) tihedat sidet arvestades võib olla muidu raske hankida, suurendades seeläbi nende kõigi suutlikkust seda teavet kasutada ning anda kiireid ja tõhusaid vastuseid kõikidele kalandust mõjutada võivatele probleemidele; märgib

sellega seoses, et ELi fondidel võib olla oluline roll teadusuuringute ja andmete kogumise rahastamisel, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid rahastamisvõimaluste kaasamise ELi vahendite riiklikusse rakendamisse;

8. rõhutab, et ühine majandamine aitab luua ka tingimusi, mis võimaldavad kalandussektoril olla majanduslikult elujõuline ja konkurentsivõimeline, tagada kalapüügist sõltuvatele inimestele piisava elatusaseme ning tagada nii tarbijate kui ka tootjate huvide arvesse võtmise;
9. rõhutab, et tootjaorganisatsioon, organisatsioon *cofradias* ja muid organisatsioone, nagu *comités des pêches*, saab ja tuleks kasutada ühise majandamise peamiste tõukejõududena; rõhutab, et selliste organisatsioonide olulist rolli kalavarude majandamises tuleks tunnustada ja tugevdada, sealhulgas EMKVF-i toetuse kaudu;
10. rõhutab asjaolu, et ühine majandamine aitab kaasa ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi kaotamisele, kuna kaasatud on kalandussektor ja haldusasutused ning kuritarvitusi on lihtsam tuvastada ja mõista ning nendega võidelda, sealhulgas kehtestatud asjakohaste ja tõhusate kontrollimeetmete ja -tavade abil;
11. rõhutab äärepoolseimate piirkondade olulist rolli nii ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi kui ka ookeanireostuse vastases võitluses, arvestades nende hajutatust ja asumist peamiselt Atlandi ja India ookeanis; märgib, et neile tuleb anda suurem suutlikkus jõustamis- ja järelevalveprogrammide alal;
12. rõhutab, kui oluline on täielikult rakendada ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artiklit 17, et toetada ühismajandamismudeleid, mille kohaselt peavad liikmesriigid neile eraldatud kalapüügivõimaluste jaotamisel kasutama läbipaistvaid ja objektiivseid kriteeriume, sealhulgas selliseid, mis on keskkonnaalast, sotsiaalset või majanduslikku laadi; arvestades, et need kriteeriumid võivad hõlmata kalapüügi mõju keskkonnale, nõuete senist täitmist, panust kohalikku majandusse ja varasemaid püügimahte;
13. tunnistab, et ühine majandamine võib olla kasulik vahend keskkonnaandmete kogumise parandamiseks ja selle tagamiseks, et majandamismeetmed on kohandatud konkreetse püügipiirkonna eripäradele, mis toob kaasa suurema aktsepteerimise ja nõuete täitmise kalurite poolt; rõhutab vajadust kasutada seda andmete ja meetmete kättesaadavuse parandamiseks, et minimeerida kaaspüügi mõju tundlikele liikidele;
14. rõhutab, et ühise majandamise lähenemisviisid peaksid hõlmama kõigi sidusrühmade arvamust, sealhulgas ELi kalanduses töötavate kolmandate riikide kodanike ametiühingute esindajate arvamust, millel on olulised tagajärjed töötingimustele ja töötaja õigustele;
15. juhib tähelepanu asjaolule, et puudub ühtne hinnang näidetele, kus ühist majandamist on ELis ja mujal maailmas rakendatud, ning milles tehtaks kindlaks süsteemi olulisemad tegurid; kutsub komisjoni üles hindama kalavarude ühise majandamise näiteid liidus, et teha kindlaks parimad tavad, eriti juhul, kui need puudutavad asjaomaste sidusrühmade tõhusat kaasamist otsustusprotsessi, ning toetama ühise majandamise järkjärgulist kasutuselevõttu teistes püügipiirkondades ja piirkondlikes kalandusasutustes, milles ta osaleb;

Ühise majandamise peamised takistused liidus ja võimalikud lahendused

16. rõhutab, et kalavarude ühise majandamise süsteemide rakendamist hõlbustavate konkreetsete ELi õigusaktide ja vahendite puudumist on tõstetud esile kui tegurit, mis takistab mõnd liikmesriiki seda kalavarude majandamise meetodit kasutamast, kuna sellised õigusaktid ja vahendid sõltuvad üksnes ja eranditult pädevate asutuste konkreetsest panusest; rõhutab, kui oluline on tagada paindlikkus kõigis uutest ELi õigusaktides, et säilitada praegused tavad ja traditsioonid ning pakkuda uusi vahendeid, nagu parimate tavade vahetamine liikmesriikide ja kaasatud sidusrühmade vahel, mis on oluline samm ühismajandamissüsteemide kasutamise laiendamisel;
17. rõhutab, et puuduvad sobivad vahendid, näiteks foorumid, et arendada ühismajandamismudeleid ja regulatiivseid meetmeid, mis lihtsustaksid nende rakendamist, ning vahetada nende kohta teavet; märgib, et see raskendab nõuetekohaste mudelite rakendamist eri liikmesriikides, hoolimata huvist, mida sektor ja haldusasutused võivad ilmutada nende rakendamise vastu konkreetsetes valdkonnas;
18. nõuab, et komisjon koostaks mittesiduva vabatahtliku õigusraamistiku kalavarude ühiseks majandamiseks, mis peaks tagama vajaliku paindlikkuse praeguste tavade ja traditsioonide säilitamiseks, lisaks hinnangule selle kohta, kuidas neid tavasid võiks soodustada ja hõlbustada, võttes arvesse subsidiaarsuse põhimõtet ning tuginedes olemasolevatele edukatele näidetele liikmesriikides ja kolmandates riikides;
19. palub, et komisjon võtaks lubatud kogupüüki ja kvoote käsitlevate iga-aastaste eeskirjade ettepanekute tegemisel arvesse äärepoolseimate piirkondadega liikmesriike ja eriti liike, mis on nende piirkondade jaoks üliolulised; juhib tähelepanu sellele, et mis tahes haldusraamistik peaks edendama püügikvootide paremat haldamist äärepoolseimate piirkondade ja nende liikmesriikide vahel, võttes arvesse iga sellise piirkonna eripära; rõhutab, et kalandussektori tähtsust äärepoolseimates piirkondades arvestades peavad liikmesriigid esitama õigeaegselt teavet kvootide kasutamise arengu kohta, et need piirkonnad saaksid sektorit kursis hoida ja oma kalalaevastikke paremini hallata;
20. rõhutab, et paremate ühismajandamissüsteemide tagamiseks on vaja selgeid eeskirju, mis hõlbustaksid kõiki ühise majandamise heaks toimimiseks vajalikke eriaspekte, näiteks ühismajandamiskomiteede loomine, ja et tuleb kiirendada meetmete rakendamise protsessi, kuna on mure, et õigusraamistik ei ole mõnes piirkonnas praegu piisavalt selge, mis tähendab, et loomiseks ja rakendamiseks kuluv aeg on pikk, ehkki lahendusi on vaja lühikeses ja keskmise pikkusega perspektiivis;
21. juhib tähelepanu sellele, et selgete pikaajaliste vahendite ja õigusnormide puudumine võib ohustada kalandusprojektide edukat ühist juhtimist, kuna see hõlmab keskmise pikkusega ja pikaajalisi protsesse ning pühendunud juhtimist, mistõttu on Euroopa toetus sellele süsteemile hädavajalik;
22. rõhutab nõuandekomisjonide erilist rolli ELi otsustusprotsessi sidusrühmade kaasamise tagamisel; julgustab komisjoni jätkama koostööd nõuandekomisjonidega ja tagama nende soovitude kohta nõuetekohase tagasiside; palub komisjonil kaaluda aastaaruande koostamist selle kohta, kuidas nõuandekomisjonide soovitusi on arvesse võetud;

rõhutab, kui oluline on kõigi sidusrühmade osalemine nõuandekomisjonides ja nende panus vastavatesse soovitusesse;

23. rõhutab nõuandekomisjonide töö tähtsust kalavarude majandamise otsustusprotsessis; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama osalemist nõuandekomisjonide koosolekutel ning teavitama paremini nende nõuannete väärtusest; on seisukohal, et nõuandekomisjonide rolli tuleb edasi arendada;
24. märgib, et väikesemahulise püügiga tegelevatel kaluritel puuduvad sageli tööstuslikule kalapüügile kättesaadavad ressursid ja vahendid, et osaleda edukalt õigusloomeprotsessis, mis on minevikus kaasa toonud märkimisväärse ebavõrdsuse riiklikes kalanduspoliitika raamistikes;
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama EMKVF-i eeskirjade raames pühendumist kalavarude ühise majandamise mudelitele ja nägema ette piisavad rahalised vahendid nende tegevuskulude katmiseks;
26. rõhutab, et tootjaorganisatsioonid on olulised ka kalavarude majandamise edukuse seisukohast, kuna neil on alt üles lähenemisviis, mis rõhutab kogukonna osalust ja rohujuure tasandi liikumisi;
27. märgib, et liidu ühismajandamisraamistiku väljatöötamine on praeguse ÜKP raames võimalik, kuid sellist raamistikku ei ole veel välja töötatud;

Kalavarude ühise majandamise lisamine ühise kalanduspoliitika tulevasse läbivaatamisse

28. pooldab selle tagamist, et ÜKP tulevasse läbivaatamisesse lisataks nõuetekohaselt ühine majandamine, mis FAO määratluse kohaselt on „partnerlus, mille raames kohalike ressurside kasutajate (kalurite) kogukond ja valitsus, keda vajaduse korral toetavad ja abistavad teised sidusrühmad (laevaomanikud, kalakauplejad, kalatöötledajad, laevaehitajad, ettevõtjad jne) ja välised esindajad (valitsusvälised organisatsioonid, akadeemilised ja teadusasutused), jagavad vastutust kalavarude majandamise eest ja volitust kalavarusid majandada“; juhib tähelepanu sellele, et seda tuleb teha subsidiaarsuse põhimõtet järgides, vältides juba olemasolevate eri ühismajandamismudelite kahjustamist, ning tagades, et kõigi asjaomaste sidusrühmadega, nagu kalurid, ametiasutused ja teadusringkonnad, konsulteeritakse nõuetekohaselt ja nad kaasatakse otsustusprotsessi;
29. kutsub liikmesriike üles toetama kalavarude ühise majandamise süsteemide arendamist riiklike ja õigusraamistike viivitamatu rakendamise kaudu, tuginedes teistes liikmesriikides täheldatud parimatele tavadele ja komisjoni toetusel;
30. märgib, et paljudes maailma riikides põhineb kalavarude majandamine peamiselt ülalt-alla riigikesksel lähenemisviisil, mis keskendub tööstuslikule või suuremahulisele kalapüügile, majanduslikule tõhususele ja keskkonnasäästlikkusele; on seisukohal, et see lähenemisviis ei ole alati sobiv, arvestades piirkondadevahelisi erinevusi ja laevastikusegmentide, nagu väikesemahulise kalapüügi eripära, mis saaks suurt kasu kalurikogukonna osalemisest kalavarude majandamise vahendites, ning see ei ole olnud parim lähenemisviis ka pooltööstusliku ja tööstusliku kalapüügi puhul;

31. rõhutab, et teadusuuringute kaasamine meresotsiaalteadustesse on otsustava tähtsusega, et suunata kaasavamate ja õiglasemate kalavarude majandamise lähenemisviiside ja tavade väljatöötamist;
32. rõhutab, et kalavarude majandamisel kasutatava vahendi valik sõltub suuresti valitsustest, kuigi ülemaailmsed kogemused näitavad, et valitsuse, kalandussektori ja kalurite partnerluse eri vormid tugevdavad majandamist ning toovad asjaomastele aladele keskkonna-, sotsiaalsed ja majanduslikku kasu; rõhutab, et juba Maailma Keskkonna- ja Arengukomisjoni 1987. aasta aruandes „Meie ühine tulevik“, mida tuntakse Brundtlandi aruandena, jõuti järeldusele, et kestliku arengu ja järelkult ka loodusvarade kestliku majandamise saavutamiseks peaks kogukondadel olema parem juurdepääs ühiseid ressursse mõjutavale otsustusprotsessile ja võimalus selles osaleda, samuti suurem vastutus, alati koostöös asjaomaste haldusasutuste ja organisatsioonidega; rõhutab sellega seoses, kui oluline on kohaldada subsidiaarsuse põhimõtet, et tagada otsuste tegemine õigel haldustasandil, tagades nii asjaomaste sidusrühmade nõuetekohase kaasamise;
33. kordab, et kalavarude ühine majandamine on juba olemas ja on paljudel teadaolevatel juhtudel olnud edukas; märgib, et need põhinevad erinevatel õigusraamistikel nii kohalikul tasandil, näiteks Galicias, Kataloonias ja Andaluusias Hispaanias, kui ka riigi tasandil, näiteks Portugalis, Itaalias, Prantsusmaal, Rootsis, Horvaatias ja Madalmaades; rõhutab, et kogemuste ja heade näidete puudumine Euroopa tasandil takistab selle süsteemi kohaldamist teistes piirkondades ja riikides;
34. rõhutab vajadust töötada komisjoni toetusel ja osalusel välja ka piiriüleised ühismajandamisvahendid teatavate piirkondade jaoks; juhib sellega seoses tähelepanu Prantsusmaa, Ühendkuningriigi ja Kanalisaarte vahel sõlmitud kokkuleppe näitele kalavarude majandamiseks piirkonnas, mis on olnud alates Brexitist tsentraliseeritum; kordab oma nõudmist, et Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepingu alusel moodustatud partnerlusnõukogu kaaluks erinevaid koostöökordi Briti kroonile alluvate alade vetes; rõhutab sellega seoses, et Granville'i lahe lepingu kohane varasem kord võib olla aluseks reeglite edaspidisele kohandamisele partnerlusnõukogu poolt;
35. peab kahetsusväärseks, et sidusrühmad ei ole piisavalt kaasatud kalavarude majandamisse kolmandate riikidega, olgu siis kvootide eraldamise, lubatud kogupüügi või tehniliste meetmete osas; nõuab, et komisjon võtaks omaks oma rolli ELi esindajana suhetes kolmandate riikidega, et pakkuda välja tõhustatud osaluspõhised majandamismudelid ja ühine majandamine piiriülestes olukordades kolmandate riikidega;
36. rõhutab, et mis puudutab Euroopa Liitu, siis on mitme ELi õigusakti preambulis mainitud ühist majandamist ja sarnaseid mõisteid, nagu ühisvalitsemine või osalusjuhtimine, kuid selles küsimuses puuduvad täielikult välja töötatud sätted; rõhutab vajadust põhjalikuma arutelu järele, et edendada selle kalavarude majandamise süsteemi jaoks vajalikke erimeetmeid, et saada kasu kasust, mida ühine majandamine on eri piirkondades ja eri juhtudel juba toonud;

37. rõhutab, et Euroopa Liit võiks hõlbustada ühise majandamise rakendamist; rõhutab, et ELi ühismajandamisemeetmed peaksid keskenduma algatuste võimaldamisele kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil ning parimate tavade vahetamisele;
 38. rõhutab, et ühise majandamise edukus sõltub osalusstruktuuride ja multidistsiplinaarse komitee olemasolust, kuhu kuuluvad vähemalt kõiki kalavarude majandamise valdkonna huvitatud osalisi esindavad sidusrühmad ning kus võetakse arvesse õiglust, esindatust ja keskkonnamuresid ning kaasatakse tõrjutud kogukonnad;
 39. rõhutab, et uuritud näidete valguses on kalavarude ühine majandamine vastupidavam ja kohanemisvõimelisem kui paljud muud kalavarude majandamise süsteemid ning on paljudel juhtudel toonud kaasa suurema sotsiaalse ühtekuuluvuse ja õigluse, kalavarude paranemise ja suurema kasumlikkuse;
 40. rõhutab, et ühine majandamine võimaldab paremini arvesse võtta teadmisi ja empiirilisi andmeid, mida kalurid oma keskkonnast koguvad, ning et sellega seoses peab osalusteaduste arendamine võimaldama nende andmete ja empiiriliste teadmiste edastamist teadlaste töö toetamiseks; julgustab komisjoni käivitama hankemenetlusi, et parandada nende empiiriliste teadmiste kaasamist teadustöösse kõikidel tasanditel;
 41. juhib tähelepanu sellele, et ka Euroopa tasandil peaks kalavarude majandamine parandama dialoogi komisjoni ja kalandussektori vahel, näiteks investeerides rohkem nõuandekomisjonidesse, et kasutada parimal viisil ära nende poolt Euroopa tasandil antavat nõu ja muuta kalavarude majandamine tõhusamaks;
 42. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama ELi kalanduses võrdsete tingimuste loomiseks piisav toetus kõigile kalandusega seotud organisatsioonidele, eelkõige väikesemahulise püügiga tegelevatele kaluritele, väiketootjate organisatsioonidele ja ühistutele, kes osalevad ühismajandamisprotsessides;
 43. rõhutab vajadust rakendada täielikult Århusi konventsiooni, milles käsitletakse keskkonnainfo kättesaadavust ja keskkonnanähtude otsustamises üldsuse osalemist ning neis asjus kohtu poole pöördumist; juhib tähelepanu sellele, et selle konventsiooniga kehtestatakse rahvusvaheline kohustus kaasata otsustusprotsessi elanikkond, keda tehtavad otsused mõjutavad;
 44. rõhutab, et rannapüügilaevastike toetamine ja ranniku ökosüsteemide säilitamine kuuluvad ÜKP prioriteetide hulka; peab sellega seoses vajalikuks, et kalavarude majandamine toimuks kohalikele tasandile võimalikult lähedal; märgib, et ühise kalanduspoliitika määruse (EL) nr 1380/2013 artikkel 5, millega kehtestatakse vetele juurdepääsu põhimõtte piirangud, ei ole nende laevastike säilitamiseks enam piisav; on seisukohal, et rannikualade kalavarude majandamisel peaks ühine majandamine olema norm;
- ○ ○
45. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

FAO 2020. aasta aruande „The state of the world Fisheries and aquaculture“ (Maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukord)¹ kohaselt on kalavarude olukord maailmas järgmine: bioloogiliselt kestlikul tasemel kalavarude osakaal vähenes ajavahemikus 1974–2017 90%-lt 65,8%-ni, samal ajal kui bioloogiliselt kestmatul tasemel kalaliikide osakaal suurenes, eriti 70ndate lõpus ja 80ndatel, 10 %-lt 1974. aastal 34,2 %-ni 2017. aastal. Kestmatul tasemel kalavarude osakaal oli 2017. aastal suurim Vahemeres ja Mustas meres (62,5 %) ning Atlandi ookeani edelaosas 53,3 %.

Ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse seire eest vastutav kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF) viitab oma viimases aruandes Atlandi ookeani põhjaosa ja Vahemere kalavarude paranemisele, ehkki ühise kalanduspoliitika eesmärki saavutada 2020. aastaks kalavarude hea seisund ei ole saavutatud ning vaid 40 % nimetatud piirkondade kalavarudest ei ole ülepüütud ja 17 % on bioloogiliselt jätkusuutlikul tasemel².

FAO ja STECFi esitatud andmete kohaselt ei ole traditsioonilised kalavarude majandamise süsteemid saavutanud vajalikku tasakaalu säästva ja kasumliku kalapüügi vahel ei ökosüsteemi ega sotsiaal-majanduslikul tasandil.

Teisalt on ühiskonna areng kõigis valdkondades ja tasanditel parandanud teabe kättesaadavust interneti kaudu ja globaliseerumise tulemusena, mis mõjutab ka erinevaid meediakanaleid. Praegu on suundumus, et ühinevad nii sama rolliga osalejad, kui ka erinevate, kuid üksteist täiendavate rollidega osalejad, keda ühendab ühine eesmärk või huvi. See tähendab vajadust kaasavama majandamise järele, mis hõlmab nii haldusasutusi kui ka teadusringkondi, kuid eelkõige erinevaid sotsiaalseid sidusrühmi ja kalandussektorit ennast. See kajastub ka valges raamatus Euroopa Liidu valitsemistava kohta, mille kohaselt ELi legitiimsus sõltub kodanike osalemisest.

Kalavarude parem majandamine sõltub suurel määral heast andmete kogumisest ja kogutud andmete põhjalikust analüüsist. See teave on oluline selleks, et teha kalavarude majandamise parandamiseks vajalikke otsuseid, ning seda on võimalik saada üksnes kalandussektorit tõhusalt kaasates ja võimaldades sellel otsuste tegemisel osaleda. Ühisel majandamisel põhinevad mudelid pakuvad seega palju rohkem teavet ning loovad usalduse ja austuse õhkkonna, mis võimaldab oluliselt kiiremat, sujuvamat ja lugupidavamalt otsustamist ja reageerimist kui traditsiooniline majandamismudel.

Ühine majandamine on Euroopa tasandil ja kogu maailmas end hästi tõestanud kalavarude majandamise süsteem ning selle edu kohta on palju näiteid, mis on ka käesolevas dokumendis esitatud. Ühist majandamist on Euroopa Liidu eri täitev- ja haldusorganite avaldatud viimastes õigusnormides ja dokumentides küll arvesse võetud, kuid sellele ei ole antud vajalikku õiguslikku alust, et seda tõhusalt ja tulemuslikult eri liikmesriikide poliitikasse

¹ <https://www.fao.org/3/ca9229en/online/ca9229en.html#fig19>

² Kalanduse teadus-, tehnika- ja majanduskomitee (STECF), Monitoring the performance of the Common Fisheries Policy (Ühise kalanduspoliitika tulemuslikkuse jälgimine, STECF-Adhoc-21-01. EUR 28359 EN, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

kaasata.

Raportöör on seisukohal, et selleks, et liikmesriikide haldusasutused saaksid ühise majandamise mudelid kasutusele võtta, on vaja õigusraamistikku, mis oleks võimalikult üldine, paindlik, mis ühtlustaks kriteeriumid ja mudelid selle väljatöötamiseks ja kohandamiseks erineva püügi ja erinevate püügipiirkondade iseärasustega ning mis võimaldaks kalandussektoril selliseid mudeleid rakendada ja motiveeriks neid seda tegema. Asjakohased seadusandlikud, halduslikud, majanduslikud ja nõustamisvahendid peavad olema kättesaadavad nii kalandussektorile kui ka liikmesriikide ametiasutustele.

Raportöör on seisukohal, et kontakti ja suhtlust teadusringkondade vahel ning bioloogiliste ja sotsiaal-majanduslike andmete vahetamist tuleb suurendada selliselt, et kalurid ja teised valdkonna töötajad oleksid kaasatud nii andmete kogumisse kui ka nende alusel tehtud hindamiste tulemustesse, ning et kaasatud oleksid ka eri haldusasutused, kes suudavad paremini mõista kalanduse toimimist. See võib suurendada kalavarude majandamisega seotud sidusrühmade vahelist usaldust.

Raportöör nõuab tungivalt, et komisjon vaataks läbi olemasolevad kohalikud ja riiklikud ühist majandamist käsitlevad õigusaktid, võttes kasutusele erinevate mudelite ühised kriteeriumid, mis on siiani osutunud edukaks, et kehtestada liikmesriikides vahetult kohaldatavad selged ja üldised õiguslikud nõuded, mis võimaldavad luua kalanduse ühise majandamise komiteesid, mis tagavad kalandusega seotud eri sidusrühmade esindatuse ja mereökosüsteemide kestlikkuse Euroopa ühiste õigusnormide alusel kõigi liikmesriikide jaoks.

Raportöör kutsub komisjoni üles kaasama kalavarude ühist majandamist praeguste EMKVF-i ja tulevaste kalanduse toetusfondide rahastamisse, toetades maksimaalselt nende kasutamist ja seades esikohale projektid, mis võetakse vastu laiema osalusega alt-üles mudelite alusel, mis parandavad suhteid haldusasutuste, kalapüügiga tegelevate inimeste ja ühiskonna kui terviku vahel, mida esindavad ühise majandamise otsustusorganites erinevad rühmad.

Raportöör peab oluliseks, et kalavarude majandamise parandamise projektide elluviimiseks loodud kalavarude ühise majandamise organite juhtorganid hõlmaksid vähemalt kalandussektorit, haldusasutusi, avaliku ja erasektori teadusasutusi ning valitsusväliseid ja kodanikuühiskonna organisatsioone, mis tegutsevad hallatavates piirkondades.

Raportöör palub komisjonil rõhutada koostatavates õigusaktides, et iga piirkonna juhtorganitesse on oluline kaasata kodanikuühiskonna esindajad, et vastuvõetud otsused hõlmaksid keskkonna- ja arenguaspekte ning et kogu ühiskond neid arvesse võtaks ja kaitseks, luues usalduse, et vältida regressiivseid protsesse kalavarude majandamisel, mille puhul rakendatakse ühise majandamise mudeleid.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.3.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matic, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Peter van Dalen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Gabriel Mato, Annalisa Tardino, Stéphanie Yon-Courtin, Theodoros Zagorakis

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

22	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Annalisa Tardino
PPE	François-Xavier Bellamy, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Theodoros Zagorakis
Renew	Asger Christensen, Jan Huitema, Pierre Karleskind, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ana Miranda, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu